

A. Mishumo ya u Vhiga?

1. Khomishini ya Tshandukiso na Tshandavhudzo kha u Maandafhadza Vharema kha zwa Ikonomi (“Khomishini ya B-BBEE”) yo thomiwa sa tshiimiswa kha ndaulo tsha Mhasho wa Mbambadzo na Ndowetshumo (“dti”) nga Mulayo wa Tshandukiso na Tshandavhudzo ya u Maandafhadza Vharema kha zwa Ikonomi wa vhu 53 wa 2003, (sa zwo khwiniswaho nga Mulayo wa vhu 46 wa 2013) (“Mulayo wa B-BBEE”). U itela u tola na u lavhelesa u thoma u shuma ha Mulayo, zwine zwa katela u tšanganedza na u sengulusa mivhigo sa zwo tiwaho maelana na u tevhezela B-BBEE nga mirado ya muvhuso, zwiimiswa zwa muvhuso na mabindu a sekithara ya phuraivethe.

B. Vha nga vhiga kha nnyi?

2. *Khomishini ya B-BBEE:*
i dzhia vhuḏifhinduleli u mona na Riphabuliki u hweswa maanda nga mulayo u dzhia maga i sa khethululi na u shuma mishumo yayo i si na nyofho, u dzhia sia kana vengo na u shuma mishumo ye ya hweswa yone zwi tshi tevhezela Mulayo na u shumisa maanda ayo ane ha kudani na Mulayo sa zwine zwa nga tendelwa nga u tou ḥwala nga Minisiṭa.

C. Ndi afhio Maanda a Khomishini ya B-BBEE?

3. *I na maanda a u:*
Tšanganedza muvhigo, u hana muvhigo, u thoma tšodisiso na u rumela mafhungo kha zwiimiswa zwa ndaulo na u kombetshedza.

D. Ndi nnyi ane a tea u vhiga kha Khomishini ya B-BBEE?

4. Khethekanyo ya muvhuso, tshiimiswa tsha muvhuso kana dzangano la muvhuso zwi tea u faela zwitatamennde zwa masheleni zwa ḥwaha na muvhigo wa ḥwaha zwo kuvhanganywaho zwi tshi tevhezela tshiteḥwa 13G (1) tsha Mulayo nga ḥwaha kha Khomishini ya B-BBEE kha fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 1**, hu sa athu u fhela maḏuvha a (furaru) 30 u itela u tšanganedzwa ha itsho tshitamennde tsha masheleni tsho itwaho tšolambalelano na muvhigo wa ḥwaha.
5. Khamphani ya nnyi na nnyi yo ḡḥwalisaho kha Johannesburg Stock Exchange i tea u ḥetshedza muvhigo wa u tevhezela une wa tšodea u itela u katelwa nga ḥwaha zwi

tshi tevhedza tshiteńwa 13G (2) tsha Mulayo nga ńwaha kha Khomishini ya B-BBEE kha Fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 1**, hu sa athu u fhela mađuvha a 30 a u țanganedzwa ha zwitatamennde zwa masheleni zwo itwaho țholambalelano yazwo na muvhigo wa ńwaha **KANA** mađuvha a (90) mafheloni a ńwaha wa muvhalelano.

6. Sekithara ya Vhulanguli ha Vhugudisi ha zwa Pfunzo (SETA) i tea u ńetshedza muvhigo une wa țodea zwi tshi tevhedza tshiteńwa 13G (3) tsha Mulayo nga ńwaha kha Khomishini, nga ha u shumisa masheleni na mbekanyamushumo dza mveledziso ya vhukoni nga fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 2**, hu sa athu u fhela mađuvha a 30 a u țanganedzwa ha zwitatamennde zwa masheleni na muvhigo wa ńwaha **KANA** mađuvha a 90 mafheloni a ńwaha wa muvhalelano.
7. Minisița wa Mbambadzo na Nđowetshumo kha mađuvha a 30 nga murahu ha u țanganedza muvhigo nga Khoro dza Tshata ya Sekithara zwi tshi tevhedza tshiteńwa 10(4) tsha Mulayo, u ńetshedza muvhigo wa sekithara iyo kha Khomishini ya B- BBEE uri u kone u țanganedzwa.

E. Zwi tshimbila hani?

8. Khomishini ya B-BBEE nga u tou ńwala kha mađuvha mațanu (5) i fhindula u țanganedzwa ha muvhigo wonoyo.
9. Khomishini ya B-BBEE i na mađuvha a 90 a u vhala muvhigo, na u ńea phindulo kha muthu o vha ńetshedzaho wone maelana na u kwhațhisedza u tevhedzelwa ha Mulayo.
10. Khomishini ya B-BBEE i nga dalela vhupo honoho u itela u kwhațhisedza vhungoho ha zwidodombedzwa zwo ńetshedzwaho kha muvhigo kana u thoma țhodișiso zwi tshi tevhedza Mulayo.
11. Kha nyimele ine a hu khou tevhedzelwa Mulayo, Khomishini ya B-BBEE i nga đivhadza khethekanyo ya muvhuso, tshiimiswa tsha muvhuso, murađo wa muvhuso, zwo sumbedzwaho kha khamphani kana SETA nga u ńetshedza Fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 3** ya u sa tevhedzela uho na u țoda uri tshiimiswa tshi lulamise muvhigo kha mađuvha a 30.
 - a. Khomishini ya B-BBEE i nga fara muțanganano na tshiimiswa tshi kwameaho u katelaho na u sa kateliho vhańwe vhatu u itela u fhindula mbudziso dzo vhudziswaho nga Khomishini ya B-BBEE maelana na muvhigo.
 - b. Arali tshiimiswa tsha kundelwa u tevhedzela kha mađuvha a 30 Khomishini ya B-BBEE i tea u hana muvhigo nga u shumisa fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 4** hu na zwiitisi.
12. Arali Khomishini ya B-BBEE yo no fushea uri muvhigo u tevhedzela Mulayo,

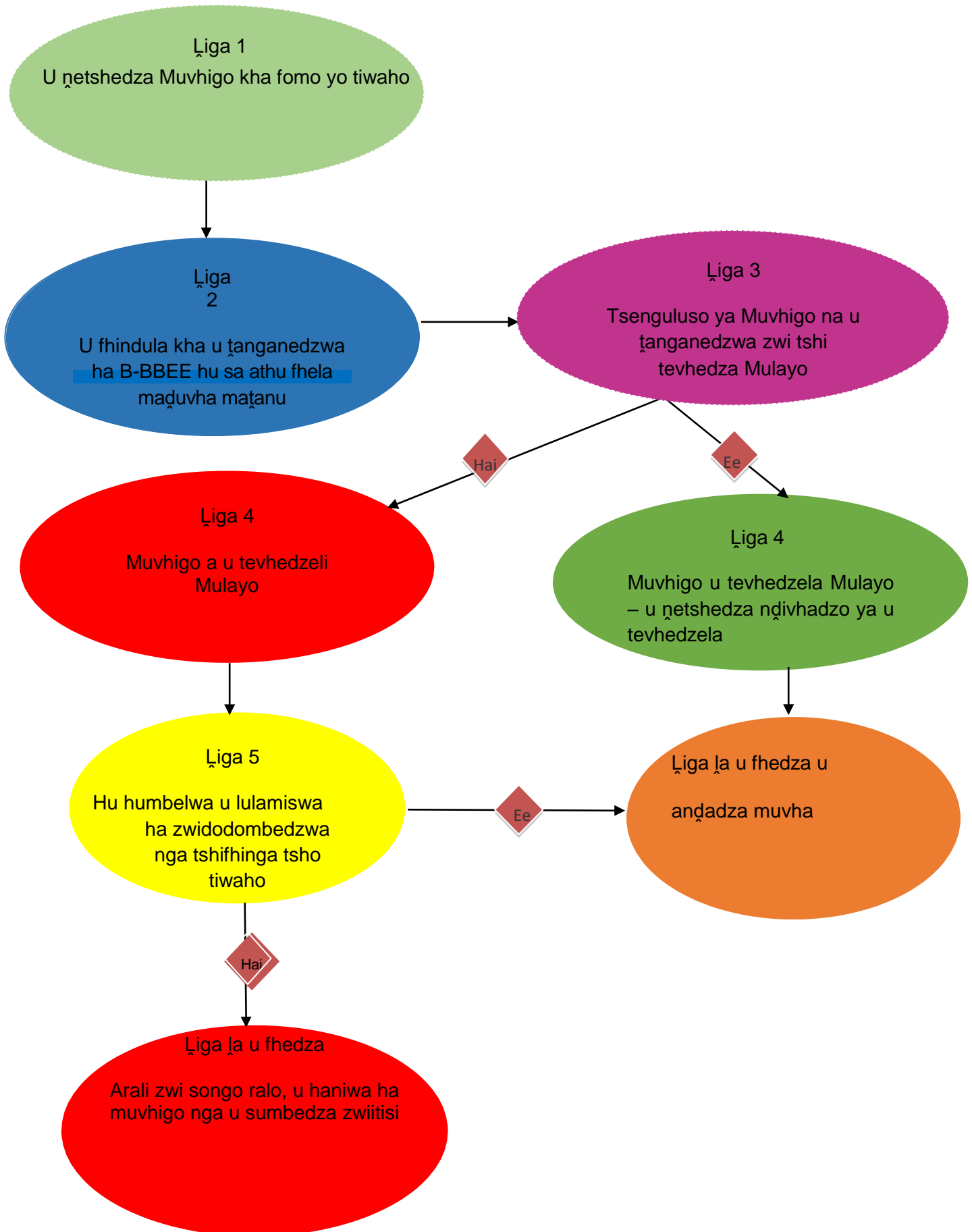
Khomishini ya B-BBEE i do divhadza tshiimiswa tsho teaho kha fomo yo tiwaho ya **B-BBEE 5**.

13. Zwi tshi tevhedza tshitenwa 13L tsha, Khomishini ya B-BBEE, muthu a nga sumbedza arali tshipida tsha zwidombedzwa kana zwidombedzwa zwothe zwi zwa tshidzombe nahone izwo zwi nga tikedzwa nga tshitatamennde tsho tou nwalwaho tshi talutshedzaho uri ndi ngani zwidombedzwa izwo zwi zwa tshidzombe.
14. Khomishini ya B-BBEE i tea u anadza mivhigo nga ndila ine ya vhona yo tea.

F. Manweledzo

15. Khomishini ya B-BBEE i netshedza ngeletshedzo kha tshiimiswa tshifhio kana tshifhio tshine tsha tama u sumbedzisa nga ha ndila ine zwithu zwa tshimbila ngayo. Khomishini ya B-BBEE i tutuwedza zwiimiswa u shumisa tshumelo iyi hune dza sumbedza u vha khagala.

Tshifanyiso tsha Matshimbidzele a u vhiga

G. Khomishini ya B-BBEE

B-BBEE Commission
The dtic Campus
Block E, 2nd Floor
77 Meintjies Street
Sunnyside
Pretoria
0002

Diresi ya Poswo ya dti
the dti Postal Address
Private Bag X84
Pretoria
0001

Lutingo: (+27) 12 394 1535

Imeili: MRamare@beecommission.gov.za

Senthara ya Thingo ya dti: 0861 843 384

Webusaiti: www.bbbeeecommission.co.za